

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Commissie LNV

Aan de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Plaats en datum: Den Haag, 8 november 2018
Betreft: Onderzoeksvragen NVWA-onderzoeken
Ons kenmerk: 2018Z19211/2018D52448

Geachte mevrouw Schouten,

Op 15 oktober 2018 heeft u de Kamer nader geïnformeerd over de twee onderzoeken naar de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) die u dit najaar wil laten uitvoeren door de Auditdienst Rijk (ADR) (Kamerstuk 33 835, nr. 106). U heeft de Kamer de gelegenheid gegeven om eventuele aanvullende vragen naast de geschetste onderzoeksvragen te stellen, binnen de context van de onderzoeken. De vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) heeft hierover gesproken in haar procedurevergaderingen van 17 oktober 2018 (zie document 2018D50175) en 7 november 2018. Zij heeft besloten u vijf verhelderende vragen over het onderzoek voor te leggen (zie bullets) en om u te verzoeken de onderzoeken naar de NVWA met tien onderzoeksvragen uit te breiden (genummerd). In deze brief worden de verzoeken nader toegelicht. In bijlage 1 en 2 vindt u de totaalijsten.

1. Onderzoeksmethoden

De commissie constateert dat in uw brief slechts beperkt duidelijk gemaakt wordt welke onderzoeksmethoden de ADR zal inzetten voor beide onderzoeken. Daarmee is er ook slecht inzicht in welke resultaten van het onderzoek verwacht mogen worden. In uw brief staat dat de onderzoekers in ieder geval al gestart zijn met het bestuderen van de rapporten en het houden van interviews. De commissie heeft daarom de volgende vragen:

- Kunt u toelichten welke onderzoeksmethoden de ADR hanteert om uitvoering te geven aan de twee onderzoeken?
- Kunt u aangeven op welk bronmateriaal de onderzoekers zich zullen baseren?

2. Onderzoek naar kosteneffectiviteit en efficiëntie

Ten aanzien van de onderzoeksvragen van het onderzoek naar kosteneffectiviteit en efficiëntie heeft de commissie de volgende verzoeken.

Onderzoeksvragen t.a.v. 'Opdrachtgevers VWS en LNV'

Wat aan de vragen over de opdrachtgevers opvalt, is dat de vraag of de sturing van de opdrachtgevers past bij de beleidsdoelen niet wordt gesteld. Er wordt verondersteld dat dat het geval is. Ook wordt aangenomen dat met de prestatie-indicatoren een goede weergave van de beleidsdoelen wordt gegeven. De commissie stelt daarom voor de volgende onderzoeksvragen toe te voegen:

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.lnv@tweedekamer.nl

1. Past de wijze van sturing van de opdrachtgevers LNV en VWS bij de beleidsdoelen die gesteld worden?
2. Geven de meetbare prestatie-indicatoren een goede en volledige weergave van de beleidsdoelen? In hoeverre wordt met de meetbare prestatie-indicatoren op de realisatie van de beleidsdoelen gestuurd?
3. Welke mogelijkheden hebben opdrachtgevers LNV en VWS om te sturen op de realisatie van beleidsdoelen en welke daarvan worden daadwerkelijk gebruikt?

Onderzoeksvragen t.a.v. 'Eigenaar'

In de onderzoeksopzet wordt niet duidelijk gemaakt wie wordt bedoeld met de eigenaar. Vermoedelijk gaat het hier om het ministerie van LNV. Niet duidelijk wordt hoe de rol van LNV als eigenaar te onderscheiden is van die als opdrachtgever in het onderzoek en waarom het interessant is om dit als afzonderlijke te onderzoeken actor in het onderzoek op te nemen. De commissie heeft daarom de volgende vraag:

- Kunt u duidelijk maken wie in het onderzoeksvoorstel wordt bedoeld met de eigenaar van de NVWA?

Onderzoeksvragen t.a.v. 'Afnemers bedrijfsleven'

In de onderzoeksopzet wordt verondersteld dat afnemers in het bedrijfsleven bij kunnen dragen aan een kosteneffectieve en efficiënte taakuitvoering van de NVWA. Deze veronderstelling zou volgens de commissie expliciet gemaakt moeten worden. De commissie stelt daarom voor de volgende onderzoeksvragen toe te voegen:

4. In hoeverre kunnen afnemers in het bedrijfsleven bijdragen aan een kosteneffectieve en efficiënte taakuitvoering van de NVWA?
5. In hoeverre zijn afnemers in het bedrijfsleven daarvan op de hoogte en worden ze gestimuleerd van deze mogelijkheden gebruik te maken?

Onderzoeksvragen t.a.v. 'NVWA'

Met de onderzoeksvragen over de rol van de NVWA wordt met name nagegaan of wel alle mogelijke acties die zij kan uitvoeren, in kaart gebracht worden. De vraag of alle voorgenomen acties ook daadwerkelijk bij kunnen dragen aan het verhogen van kosteneffectiviteit en efficiëntie ontbreekt echter. De commissie stelt daarom voor de volgende onderzoeksvraag toe te voegen:

6. In hoeverre is het reëel dat voorgenomen acties bijdragen aan het verhogen van de kosteneffectiviteit en efficiëntie van de NVWA?

3. Onderzoek naar de kostenopbouw van retributies van de NVWA

Ten aanzien van de onderzoeksvragen van het onderzoek naar kostenopbouw van retributies van de NVWA heeft de commissie de volgende verzoeken.

Onderzoeksvragen t.a.v. 'Uitgangspunten retributies'

Onderzoeksvraag 1b over de 'uitgangspunten retributies' ('Hoe zit de huidige systematiek en de effecten daarvan op de kostenopbouw van de retributies eruit?') is nog onduidelijk. De commissie heeft daarom de volgende vraag:

- Kunt u onderzoeksvraag 1b nader toelichten?

Onderzoeksvragen t.a.v. "Kostenopbouw"

Onderzoeksvraag 2 gaat over de kostenopbouw van de retributies. Daarbij wordt niet onderzocht in hoeverre bij de inrichting van de bedrijfsprocessen voldoende rekening gehouden wordt met de referentiekaders zoals geformuleerd in het rapport Maat Houden en de Voorlichting van de Afdeling Advisering van de Raad van State over doorberekening van toezichts- en handavingskosten.¹ Ook wordt niet onderzocht in hoeverre de totstandkoming van de retributies voldoende transparant is. Is het bijvoorbeeld zichtbaar en controleerbaar of de extra kosten die de fusie van twee laboratoria met

¹ Maat houden. Rapport van de interdepartementale werkgroep Herziening Maat houden (2014), en Voorlichting van de Afdeling advisering van de Raad van State over doorberekening van kosten door het ministerie van Economische Zaken aan het bedrijfsleven (Kamerstuk 33 835, nr. 46).

zich meebrengt niet worden doorberekend aan het bedrijfsleven? Het is daarnaast van belang dat de ADR kijkt naar het al dan niet aanwezig zijn van prikkels om kostenstijgingen in de tarieven te beperken. De commissie stelt daarom voor de volgende onderzoeksvragen toe te voegen:

7. In hoeverre wordt bij het inrichten van bedrijfsprocessen voldoende rekening gehouden met de uitgangspunten zoals geformuleerd in het rapport Maat houden en in de Voorlichting van de Afdeling Advisering van de Raad van State hierover?
8. Is de kostenopbouw van retributies dusdanig transparant en controleerbaar dat externe partijen kunnen nagaan hoe veranderingen in de bedrijfsprocessen (zoals een fusie van twee laboratoria) doorwerken in de retributies?
9. Welke prikkels zijn er in het systeem van kostendoorrekening in te bouwen die een stimulans vormen om kosten laag te houden?

Onderzoeksvragen t.a.v. "Referentiekaders"

In onderzoeksvraag 3 wordt ingegaan op de referentiekaders die gehanteerd worden. Het is daarbij echter niet duidelijk of het rapport Maat houden en de Voorlichting van de Afdeling Advisering van de Raad van State daarover ook tot deze referentiekaders behoren. De commissie heeft daarom de volgende vraag:

- Kunt u toelichten of het rapport Maat Houden en de Voorlichting van de Afdeling Advisering van de Raad van State ook tot de bedoelde wettelijke kaders behoren? Zo nee, waarom niet?

Bij het hanteren van de referentiekaders is niet duidelijk of de referentiekaders één kritische waarde voorschrijven, of dat er sprake is van een marge waarbinnen de retributietarieven moeten vallen. De vraag wordt gesteld of de methodiek passend is (vraag 3b luidt: 'Passen de retributies binnen de gestelde referentiekaders of andere wet- en regelgeving?'), maar het zou juist relevant kunnen zijn na te gaan hoeveel keuzevrijheid de referentiekaders bieden. Als de tarieven 10% hoger of lager uitvallen, passen ze dan nog altijd binnen de referentiekaders? De commissie stelt daarom voor de volgende onderzoeksvraag op te nemen in het onderzoek:

10. Hoeveel marge is er binnen de gestelde referentiekaders om de retributietarieven te verhogen of te verlagen, zonder de door de referentiekaders gestelde uitgangspunten te buiten te gaan?

De commissie ontvangt uw reactie op deze verzoeken graag uiterlijk op 6 december 2018.

Bij dezen breng ik u het verzoek van de commissie over.

Hoogachtend,

de griffier van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

M.E. Haveman-Schüssel

Bijlage 1: Verhelderende vragen aan de minister
Bijlage 2: Aanvullende onderzoeksvragen

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.inv@tweedekamer.nl

Bijlage 1: Verhelderende vragen aan de minister

Onderzoeksmethoden

- Kunt u toelichten welke onderzoeksmethoden de ADR hanteert om uitvoering te geven aan de twee onderzoeken?
- Kunt u aangeven op welk bronmateriaal de onderzoekers zich zullen baseren?

Onderzoek naar kosteneffectiviteit en efficiëntie

- Kunt u duidelijk maken wie in het onderzoeksvoorstel wordt bedoeld met de eigenaar van de NVWA?

Onderzoek naar de kostenopbouw van retributies van de NVWA

- Kunt u onderzoeksvraag 1b nader toelichten?
- Kunt u toelichten of het rapport Maat Houden en de Voorlichting van de Afdeling Advisering van de Raad van State ook tot de bedoelde wettelijke kaders behoren? Zo nee, waarom niet?

Bijlage 2: Aanvullende onderzoeksvragen

Onderzoek naar kosteneffectiviteit en efficiëntie

1. Past de wijze van sturing van de opdrachtgevers LNV en VWS bij de beleidsdoelen die gesteld worden?
2. Geven de meetbare prestatie-indicatoren een goede en volledige weergave van de beleidsdoelen? In hoeverre wordt met de meetbare prestatie-indicatoren op de realisatie van de beleidsdoelen gestuurd?
3. Welke mogelijkheden hebben opdrachtgevers LNV en VWS om te sturen op de realisatie van beleidsdoelen en welke daarvan worden daadwerkelijk gebruikt?
4. In hoeverre kunnen afnemers in het bedrijfsleven bijdragen aan een kosteneffectieve en efficiënte taakuitvoering van de NVWA?
5. In hoeverre zijn afnemers in het bedrijfsleven daarvan op de hoogte en worden ze gestimuleerd van deze mogelijkheden gebruik te maken?
6. In hoeverre is het reëel dat voorgenomen acties bijdragen aan het verhogen van de kosteneffectiviteit en efficiëntie van de NVWA?

Onderzoek naar de kostenopbouw van retributies van de NVWA

7. In hoeverre wordt bij het inrichten van bedrijfsprocessen voldoende rekening gehouden met de uitgangspunten zoals geformuleerd in het rapport Maat houden en in de Voorlichting van de Afdeling Advisering van de Raad van State hierover?
8. Is de kostenopbouw van retributies dusdanig transparant en controleerbaar dat externe partijen kunnen nagaan hoe veranderingen in de bedrijfsprocessen (zoals een fusie van twee laboratoria) doorwerken in de retributies?
9. Welke prikkels zijn er in het systeem van kostendoorrekening in te bouwen die een stimulans vormen om kosten laag te houden?
10. Hoeveel marge is er binnen de gestelde referentiekaders om de retributietarieven te verhogen of te verlagen, zonder de door de referentiekaders gestelde uitgangspunten te buiten te gaan?